

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii
nr.1260/2002 cu privire la avocatură**

(nr.38 din 22.02.2021)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte generale

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a deputatului S.Litvinenco, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

4. Potrivit notei informative, proiectul de lege supus examinării are ca scop soluționarea curențelor depistate în Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură ce țin de practicarea avocaturii, modul de admitere în avocatură, procedurile disciplinare împotriva avocaților și a avocaților-stagiari, competența organelor de autoadministrare a avocaților, etc.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. Potrivit art.32 al Legii nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului

avizele la proiect. Concomitent, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Atenționăm asupra faptului că lipsesc avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice, sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice interesate (Ministerul Justiției, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Uniunea Avocaților) și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, fapt ce constituie nerespectarea procedurii de întocmire și înaintare în Parlament a proiectului de lege.

2. Mai mult, reținem că nota informativă este incompletă și conține explicații generale, care nu sunt în stare să prezinte argumente justificative pentru modificările propuse. Corespunzător, din cauza caracterului general al notei informative, este dificilă determinarea intenției pe care a avut-o autorul și necesitatea adoptării normelor propuse, fapt ce contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

3. Proiectul conține un număr vast de norme lacunare, care pot cauza interpretări diferite și constituie temei pentru aplicarea discreționară a acestora, ceea ce contravine art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr. nr.100/2017.

4. Ținem să menționăm că, actualmente în procedura legislativă în Parlament este înaintat proiectul de lege nr.28 din 10.02.2021, care are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.1260/2002 și care a fost adoptat în primă lectură în ședința plenară din data de 04.03.2021.

În aceste condiții, reținem norma art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, potrivit căreia, în situația în care dezbaterii Parlamentului sunt supuse mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

5.Art.I, pct.2 al proiectului de lege:

Pct.2 propune modificarea art.10 alin.(2) din Legea nr.1260/2002, prin indicarea faptului că sunt scutite de la stagiul profesional persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de **judcător** sau **procuror**. Cu toate acestea, nota informativă indică o informație diferită: *„Proiectul de lege propune ca persoanele care au cel puțin 10 vechime în funcția de judecător sau procuror, precum și a celor care dețin titlu de doctor, să fie scutite doar de la efectuarea stagiului”*. Atragem atenția asupra faptului că explicațiile oferite de autor nu coincid cu reglementările proiectului de lege.

Mai mult, excluderea unei categorii de persoane, care potrivit Legii poate fi scutită de la efectuarea stagiului profesional *„persoanele care dețin titlul de*

doctor” nu este argumentată și explicată, ceea ce prezintă o încălcare a art.30 alin.(1) lit.b) al Legii nr.100/2017.

Atenționăm că pe parcursul întregului proiect de lege este utilizat greșit textul potrivit căruia un alineat se completează cu un alt alineat, după cum este indicat și la art.10: „*alineatul (2) se completează cu alineatul (2¹)*”. Reținem că, de fapt, se modifică conținutul art.10, fiind completat cu un nou alineat - (2¹). Deci, întru respectarea regulilor instituite de Legea nr.100/2017, urmează a fi revizuit textul întregului proiect de lege și expresia completării unui aliniat cu altul trebuie substituită cu textul „*art.... se completează cu alineatul (...)*”.

6.Art.I, pct.3 al proiectului de lege:

La alin.(3) al art.11 urmează a fi exclus textul „*inerente activității de avocat*” deoarece potrivit art.54 alin.(1) lit.(a) al Legii nr.100/2017, conținutul proiectului se expune în limbă simplă, clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.

Referitor la dispozițiile art.11 alin.(4) al proiectului de lege, stabilim că nu sunt oferite explicații corespunzătoare interdicției de a deține concomitent funcții în Consiliu și orice comisie a Uniunii Avocaților sau în două sau mai multe comisii ale Uniunii Avocaților. Astfel, reținem că nu este argumentată modificarea propusă de autor la respectivul articol, fapt ce contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

La fel, lipsesc detaliile privind procedura pe care trebuie să o îndeplinească avocatul care se află în starea de incompatibilitate respectivă pentru a o rezolva. Sugerăm indicarea prevederilor privind necesitatea depunerii unei cereri în formă scrisă, prin care se va renunța la una din funcțiile incompatibile, a informației privind organul la care respectiva cerere se depune, a documentelor care se anexează la aceasta.

În altă ordine de idei, stabilim necesitatea excluderii cuvântului „*calendaristice*” din conținutul art.11 alin.(4), or, potrivit normelor de tehnică legislativă, folosirea cuvântului respectiv se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Deoarece, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta *per a contrario* că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare.

7. Art.I, pct.4 al proiectului de lege:

Prin pct.4 al proiectului, se propune excluderea mențiunii că activitatea de avocat se suspendă „*de drept*”. În acest sens, stabilim ambiguitatea normei propuse, or nu este indicat cum se efectuează suspendarea *din oficiu* sau *la cererea* organelor de drept/a avocatului în situații ca: aplicarea măsurilor preventive privative de libertate, în caz de incompatibilitate, neefectuarea defalcărilor în bugetul Uniunii Avocaților.

Art.13 la alin.(3) al proiectului menționează: „*Suspendarea și reluarea activității de avocat se consemnează de către secretarul general, în cel mult 7 zile*”, însă, nu este indicat de când începe să se calculeze acest termen (de la data

aparitiei situatiei care generează temei pentru suspendare sau de la data notificării Uniunii Avocaților).

Corespunzător, pentru asigurarea gradului necesar de claritate a normei, sugerăm revizuirea conținutului art.13 din proiectul de lege și indicarea exactă a procedurii și a termenilor de suspendare a activității de avocat, precum și, stabilirea unui termen clar pentru notificarea Ministerului Justiției, or, potrivit art.65 alin.(2) lit.e) al Legii nr.1260/2002 *„Ministerul Justiției, în limitele competenței sale: e) înregistrează și ține registrul cabinetelor avocaților și birourilor asociate de avocați”*.

8.Art.I, pct.7 al proiectului de lege:

Pct.7 propune completarea alin.(4) al art.18, care reglementează procedura de admitere la stagiul profesional, cu mențiunea că *„A promovat examenul persoana care a acumulat un punctaj mai mare decât minimul stabilit în Statutul profesiei de avocat.”* Iar, Statutul profesiei de avocat, la alin.(1) al art.23 stabilește: *„Se consideră admis la stagiul profesional candidatul care a răspuns corect la 350 subiecte din cele 400 incluse în test.”* În vederea excluderii formulării echivoce, sugerăm înlocuirea textului *„un punctaj mai mare decât minimul”* cu următoarea expresie *„cel puțin, punctajul minim”*.

9.Art.I, pct.8 al proiectului de lege:

Pct.8 propune modificarea art.19 al Legii, prin majorarea duratei maxime a stagiului de pregătire profesională (de la 18 luni la 24 luni), precum și a perioadei efectuării repetate a stagiului profesional (de la 3 luni la 6 luni), la fel, se propune micșorarea termenului în care stagiarul poate participa la examenul de calificare (de la 3 ani la 2 ani). Reținem că nota informativă nu oferă nici o explicație privind necesitatea și scopul respectivelor modificări, fapt ce este contrar art.30 al Legii nr.100/2017.

10.Art.I, pct.9 al proiectului de lege:

Pct.9 indică completarea alin.(1) al art.20, care reglementează procedura de admitere în profesia de avocat, cu mențiunea: *„A promovat examenul persoana care a acumulat un punctaj mai mare decât minimul stabilit în Statutul profesiei de avocat.”* Iar, art.27 lit.(a) alin.(5) a Statutului profesiei de avocat menționează: *„Este promovat la etapa a doua a examenului candidatul care a acumulat numărul minim de puncte stabilit în Regulament pentru prima etapă.”*, precum și art.27 lit.(b) alin.(5) al Statutului: *„Este promovat la etapa a treia a examenului candidatul care a acumulat numărul minim de puncte stabilit în Regulament pentru a doua etapă.”*

După cum am menționat și la art.18, în vederea excluderii formulării care oferă loc pentru interpretare abuzivă a art.20 alin.(1) al proiectului de lege,

sugerăm reformularea textului „un punctaj mai mare decât minimumul” prin înlocuirea lui cu textul „cel puțin, punctajul minim”.

11. Art.I, pct.11 al proiectului de lege:

Pct.11 al proiectului de lege propune modificarea art.25 al Legii nr.1260/2002, care stabilește temeiurile de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Propunerea de modificare a alin.(1) lit.(a) prezintă o normă ambiguă „a) comiterii unei abateri disciplinare prin neonorarea obligațiilor contractuale sau încălcarea normelor Codului deontologic în termen de un an de la aplicarea sancțiunii disciplinare;”. Or, stabilim, în primul rând că, Legea nr.1260/2002 nu explică semnificația noțiunii și nici cazurile care pot fi considerate drept „abatere disciplinară”, iar, proiectul de lege în cauză indică la alin.(3) al art.13 doar o încălcare din această categorie „Desfășurarea activității de avocat pe perioada suspendării constituie abatere disciplinară gravă”. În al doilea rând, enumerarea cu caracter general a cazurilor „neonorarea obligațiilor contractuale sau încălcarea normelor Codului deontologic” nu este suficientă pentru a asigura previzibilitatea necesară normei în cauză.

Atât contractul, cât și Codul Deontologic conțin diverse obligații și nu orice nerespectare sau abatere de la ele ar putea fi considerată drept abatere disciplinară. Amintim că potrivit art.23 al Constituției, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. În cazul de față, norma nu este accesibilă pentru că nu este clară.

Reținem că este introdus un nou temei pentru retragerea licenței de avocat: „d¹) în caz de neplată a contribuțiilor în bugetul Uniunii Avocaților, la expirarea a 6 luni de la suspendarea activității de avocat pe același motiv;”. În acest caz, la fel, nu este prezentată nici o explicație a normei propuse, nici date statistice care ar confirma numărul de avocați ce nu achită contribuțiile la bugetul Uniunii Avocaților și necesitatea instituirii unei asemenea măsuri drastice drept temei pentru retragerea licenței avocatului, fapt ce contravine prevederilor art.30 al Legii nr.100/2017.

În altă ordine de idei, pct.10 al proiectului de lege propune modificarea lit.g) a alin.(1) a art.25 cu indicarea textului: „g) rămânerii irevocabile a hotărârii prin care s-a stabilit vinovăția avocatului în comiterea cu intenție a unei infracțiuni care este de natură să afecteze demnitatea profesiei de avocat;”. Reiterăm faptul că nu este asigurat gradul necesar de claritate a normei propuse prin proiectul în cauză, deoarece textul „infracțiune care este de natură să afecteze demnitatea profesiei de avocat” este unul echivoc, lasă loc de interpretare și deschide calea spre abuz.

Astfel, sugerăm revizuirea modificărilor propuse la art.25 al Legii cu indicarea explicită a cazurilor ce constituie temei pentru retragerea licenței.

12. Art.I, pct.12 al proiectului de lege:

Pct.12 stabilește modificarea art.28 al Legii nr.1260/2002, ce se referă la ținerea și actualizarea listei avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat. Atenționăm asupra caracterului evaziv al textului „se actualizează *constant*” și asupra necesității indicării termenelor exacte în care modificările listei sunt transmise Ministerului Justiției, or, potrivit art.65 alin.(2) lit.e) al Legii nr.1260/2002 „Ministerul Justiției, în limitele competenței sale: e) înregistrează și ține registrul cabinetelor avocaților și birourilor asociate de avocați”.

13. Art.I, pct.14 al proiectului de lege:

La pct.14, care propune completarea art.32 cu alin.(1²), sugerăm indicarea exactă a persoanei al cărei buletin de identitate se solicită spre prezentare la radierea biroului asociat de avocați.

De asemenea, pentru a asigura utilizarea unei terminologii uniforme, sugerăm înlocuirea noțiunii propuse în proiect „plătitor al contribuțiilor sociale” cu cea de „plătitor de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat”, conform Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

14. Art.I, pct.15 al proiectului de lege:

Referitor la propunerea de completare a alin.(2) al art.34 cu textul „*De regulă, votarea se efectuează cu utilizarea mijloacelor electronice.*” reținem că norma are un caracter abstract, deoarece, nu stabilește cazurile când votarea poate fi efectuată fizic și când este admisă votarea electronică. Mai mult, proiectul de lege creează ambiguitate privind modul de reglementare a mijloacelor electronice utilizate și a procedurii de desfășurare a alegerilor, fapt ce constituie temei de interpretare discreționară.

Sugerăm indicarea în detaliu a procedurii de desfășurare a alegerilor prin intermediul mijloacelor electronice și a situațiilor când se desfășoară alegerile prin intermediul metodei date.

Stabilim necesitatea înlocuirii în textul „la alineatul (2), propoziția „*Deliberările și votul constituie secret profesional.*” se exclude.” a numărului 2 cu 3, deoarece textul în cauză se află la alin.(3).

15. Art.I, pct.16 al proiectului de lege:

Atragem atenția că în conținutul întregului text al prezentului proiect de lege se utilizează greșit expresia „se exclude”. Amintim că, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.

Astfel, este necesară revizuirea conținutului întregului text al proiectului de lege și înlocuirea expresiei „*se exclude*” cu „*se abrogă*” în cazul abrogării unor articole sau alineate din prezentul proiect.

16. Art.I, pct.17 al proiectului de lege:

Urmează a fi revizuită amplasarea normei prin care se propune completarea Legii cu art.35¹ cu precizări privind dreptul de vot al avocaților în cadrul Congresului și Adunării generale a avocaților, or, în mod logic, acesta ar trebui să se regăsească după normele care reglementează activitatea Congresului și a Adunării generale a avocaților, în conformitate cu prevederile art.63 alin.(2) al Legii nr.100/2017, care stabilește că modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.

17. Art.I, pct.18 al proiectului de lege:

Pct.18 propune modificarea întregului conținut al art.36 al Legii.

Observăm că textul ambiguu indicat la art.36 alin.(5) „*iar pe ordinea de zi nu este inclusă alegerea organelor de conducere ale Uniunii Avocaților*” poate servi temei pentru interpretarea extensivă precum că: dacă pe ordinea de zi se află alegerea organelor de conducere, deși, numărul legal nu este întrunit, totuși ședința Congresului poate avea loc. Sugerăm excluderea formulării respective din art.36 alin.(5) al proiectului de lege.

La alin.(6) al art.36 este necesară precizarea numărului de voturi care s-a avut în vedere prin noțiunea „*majoritatea voturilor valabil exprimate*” pentru a exclude orice echivoc, or, nu s-a indicat ce fel de majoritate se are în vedere: majoritatea simplă, majoritate absolută, majoritate calificată.

Alin.(9) indică faptul că Hotărârile Congresului intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web a Uniunii Avocaților în decurs de 15 zile de la data Congresului. Atragem atenția asupra faptului că formularea dată nu se încadrează organic în sistemul de reglementare a legii, deoarece, norma propusă nu asigură claritatea necesară pentru determinarea exactă a începutului curgerii termenului pentru atacarea actului respectiv conform alin.(10) al art.36 al proiectului de lege „*Hotărârile Congresului pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului Administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.*” Or, nu se cunoaște când este publicat *de facto* actul, iar formularea „*în decurs de 15 de zile de la data congresului*” nu rezolvă problema dată, fapt ce poate cauza o practică vicioasă și interpretări abuzive. În acest sens, prin analogie cu art.43 alin.(3²) al prezentului proiect de lege, sugerăm indicarea unui termen exact pentru publicarea hotărârilor Congresului, de exemplu: „*24 de ore de la adoptare*”.

18. Art.I, pct.20 al proiectului de lege:

Pct.20 al proiectului de lege indică norma privind rezerva organului de conducere colegial. Sugerăm revizuirea locului amplasării normei date în conținutul actului normativ, și anume, indicarea acesteia în conținutul art.34, care reglementează aspecte generale ce țin de alegerea organelor de conducere ale avocaților, în conformitate cu prevederile art.46 alin.(3) al Legii nr.100/2017. La fel, propunem o redacție nouă a denumirii articolului - „*Substituirea membrilor organului colegial de conducere*”.

19. Art.I, pct.21 al proiectului de lege:

Pct.21 propune modificarea art.38 al Legii nr.1260/2002.

Stabilim că norma indicată la alin.(4) a proiectului este formulată în mod generic și nu oferă detalii privind modalitatea, termenul, forma de înaintare a întrebărilor pe ordinea de zi a Consiliului Uniunii, fapt ce duce la posibilitatea aplicării în mod arbitrar a prevederilor acesteia.

Reținem că nu este stabilită procedura de convocare și desfășurare a ședinței extraordinare a Consiliului Uniunii Avocaților, fiind indicat doar faptul că termenele prevăzute pentru ședința ordinară nu se aplică în cazul dat. Astfel, invocăm necesitatea reglementării procedurii de convocare și desfășurare a ședinței extraordinare a Consiliului.

Ținem să menționăm despre inerența uniformizării noțiunilor din conținutul întregului proiect de lege, care utilizează terminologii diferite pentru aceleași situații: „*legal întrunită*”, „*deliberativă*”. Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative.

Atragem atenția asupra textului „ *motive temeinice*” indicat la art.38 alin.(7), care este unul echivoc. Respectiv, sugerăm explicarea noțiunii date și expunerea normei într-un limbaj clar și concis, pentru a se exclude orice neclaritate, conform art.54 al Legii nr.100/2017.

Din aceleași considerente, la alin.(9) urmează să se indice fără echivoc termenul pentru publicarea hotărârilor Congresului. În acest sens, sugerăm aplicarea prin analogie cu art.43 alin.(3²) al prezentului proiect de lege a termenului de 24 de ore de la adoptarea hotărârii.

La fel, este lipsită de claritate norma indicată la alin.(10) a art.38 al proiectului de lege, deoarece nu oferă detalii, nu impune condiții privind calitatea persoanei - membru al Consiliului Uniunii Avocaților, care poate fi desemnată de Consiliu pentru a semna în locul Președintelui Uniunii Avocaților. Or, din conținutul normei reiese că oricare membru al Consiliului Uniunii, indiferent de experiență și statut poate fi ales de Consiliu și, în final, semna actele respective, fapt ce deschide calea spre arbitrar.

20. Art.I, pct.22 al proiectului de lege:

Pct.22 propune modificarea la art.39 al Legii nr.1260/2002.

Referitor la lit.n³) menționăm că se face referire la o Lege care nu este în vigoare (Legea nr.190/2007). Mai mult, art.15 alin.(1) lit.d) al Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului indică Uniunea Avocaților drept organ cu funcții de supraveghere a entității raportoare (avocații), iar obligațiile organului de supraveghere nu se rezumă doar la aprobarea procedurii de verificare a respectării de către avocați a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Legea în cauză și supravegherea respectării obligațiilor acestora.

Astfel, sugerăm revizuirea competențelor Consiliului din perspectiva obligațiilor Uniunii Avocaților indicate în art.15 al Legii nr.308/2017.

21. Art.I, pct.23 al proiectului de lege:

Pct.23 al proiectului de lege propune la art.40 alin.(3) o normă echivocă „*Pe perioada lipsei, indisponibilității sau vacanței funcției de Președinte al Uniunii Avocaților, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către un membru al Consiliului Uniunii Avocaților desemnat de Consiliu.*”. Or, nu este clară diferența dintre noțiunile „lipsă”, „indisponibilitate”. Astfel, concluzionăm că norma este lacunară, iar nota informativă nu conține explicații privind situațiile când aceste stări pot apărea și diferența dintre ele.

La fel, nu este explicat când poate surveni „vacanța funcției” de Președinte al Uniunii, dacă potrivit art.34 alin.(5) al aceluiași proiect de lege se menționează că „*Membrul organelor de autoadministrare ale avocaților își exercită mandatul până la alegerea sau desemnarea noului membru, sau preluarea mandatului de către înlocuitor conform listei de supleanți.*”

De asemenea, norma prezintă carențe deoarece nu oferă detalii și nu stabilește condiții privind calitatea persoanei - membru al Consiliului Uniunii Avocaților care poate fi desemnată de Consiliu, pentru a exercita atribuțiile Președintelui Uniunii Avocaților. Or, din conținutul normei reiese că oricare membru al Consiliului, indiferent de experiență și statut, poate fi ales în acest caz.

În asemenea condiții, sugerăm reglementarea în mod clar și concis a situațiilor de „lipsă”, „indisponibilitate” și „vacanța funcției” Președintelui Uniunii Avocaților, a criteriilor în baza cărora este aleasă persoana înlocuitoare și procedura de alegere a acesteia.

22. Art.I, pct.24 al proiectului de lege:

Aceeași problemă identificăm și la pct.24 al proiectului, care menționează modificarea alin.(8) al art.41: „*Pe perioada lipsei, indisponibilității sau vacanței funcției de secretar general, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către o*

persoană, desemnată de Consiliul Uniunii Avocaților.”. Se folosesc aceleași noțiuni neclare „lipsă”, „indisponibilitate”.

Nu este indicată informația privind situațiile când poate surveni „vacanța funcției” de secretar general, cu toate că, potrivit art.34 alin.(5) al aceluiași proiect de lege se menționează că „*Membrul organelor de autoadministrare ale avocaților își exercită mandatul până la alegerea sau desemnarea noului membru, sau preluarea mandatului de către înlocuitor conform listei de supleanți.*”

La fel, în cazul de față, din cauza formulării echivoce, reiese că secretar general poate fi oricare persoană, fără necesitatea de a corespunde unor criterii, fapt ce poate constitui o premisă pentru interpretare abuzivă a normei. Respectiv, sunt aplicabile și pentru alin.(8) al art.41 sugestiile indicate la art.40 alin.(3) de mai sus.

23. Art.I, pct.25 al proiectului de lege:

Atenționăm asupra formulării echivoce de la alin.(3) al art.42 „*Pentru motive temeinice, Comisia poate decide să desfășoare ședința sau o parte din ședință fără accesul publicului.*” Astfel, reiterăm despre necesitatea oferirii explicației noțiunii confuze „*motive temeinice*”.

Reținem că alin.(5) al art.42 din proiect „*Hotărârile comisiilor Uniunii Avocaților se adoptă cu votul majorității membrilor acestora. Acestea se publică pe pagina-web a Uniunii Avocaților la rubrica Actele UA recente în cel mult 15 zile de la adoptare.*” trebuie completat cu următorul text „*cu excepția Hotărârilor Comisiei de Licențiere*”, or, potrivit art.43 alin.(3²) al proiectului, acestea se publică în termen de 24 de ore de la adoptare.

24. Art.I, pct.26 al proiectului de lege:

Sugerăm completarea alin.(3³) a art.43 al proiectului cu informația privind termenul în care participantul la examenul de admitere la stagiul sau în profesie are dreptul de acces la lucrarea proprie (imediat după examen? în câteva zile după examen? după anunțarea rezultatelor examenului?), deoarece norma nu redă clar aspecte esențiale ale exercitării dreptului de acces la lucrarea proprie pentru o eventuală contestare.

Nu este clar dacă este obligatorie respectarea procedurii prealabile în cazul contestării hotărârii Comisiei de licențiere reieșind din conținutul art.43 alin.(4) și (5) al proiectului. La fel, stabilim o neconcordanță ce ține de termenul de contestare de 3 zile la Comisia de soluționare a contestațiilor și de 15 zile în instanța de judecată, or, reieșind din art.43¹ al prezentului proiect de lege, hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în termen de 3 zile de la publicare. Comisia de soluționare a contestațiilor are un termen de 7 zile lucrătoare, calculate de la data depunerii contestației pentru a se expune asupra

acesteia, ceea ce presupune că persoana care dorește să conteste la instanța de judecată hotărârea Comisei de Licențiere după examinarea contestației sale de către Comisia de soluționare a contestațiilor poate pierde termenul de 15 zile indicat de alin.(5) al art.43.

Corespunzător, stabilim că este inerentă stabilirea unei proceduri clare și a unor termene rezonabile pentru atacarea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

25.Art.I, pct.27 al proiectului de lege:

Reținem faptul că este redată în mod echivoc modalitatea de alegere a membrilor Comisiei de soluționare a contestațiilor, or, formularea de la alin.(2) al art.43¹ nu indică dacă avocații trebuie să depună careva documente pentru probarea experienței solicitate, în ce termen le depun, unde, termenul în care sunt desemnați.

La fel, nu este explicat de ce Comisia de soluționare a contestațiilor este constituită doar din 5 membri, iar Comisia de licențiere din 11, cu toate că ambele examinează același obiect, mai mult, potrivit alin.(6) al art.43¹ din prezentul proiect de lege, hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor prin care este admisă contestația și modificat calificativul, constituie temei pentru emiterea hotărârii Comisiei de Licențiere privind promovarea la următoarea etapă, admiterea la stagiul profesional sau accesarea în profesia de avocat.

Corespunzător, sugerăm revizuirea reglementării procedurii de alegere, componența Comisiei și a modului de luare a deciziilor pentru soluționarea contestațiilor.

Alin.(3) menționează *„Comisia de soluționare a contestațiilor examinează contestațiile în termen de 7 zile lucrătoare de la data depunerii contestației cu evaluarea candidaților, conform procedurii prevăzute pentru Comisia de licențiere a profesiei de avocat.”* Reținem că procedura care urmează a fi respectată de Comisia de licențiere a profesiei de avocat la evaluarea examenelor, de asemenea, nu este indicată în conținutul Legii nr.1260/2002, ceea ce presupune că norma nu corespunde gradului de claritate solicitat de art.23 al Constituției.

Referitor la alin.(4) al art.43¹ atenționăm asupra necesității reglementării detaliate a modalității și limitelor în care Comisia de soluționare a contestațiilor poate acționa la verificarea contestațiilor. Ori, ca urmare a formulării actuale: *„Calificativele oferite de către membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor se însumează la calificativele acordate de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat și reprezintă hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor.”* Apare întrebarea dacă este în drept Comisia de soluționare a contestațiilor să stabilească calificative mai joase decât cele ale Comisiei de licențiere și ce se întâmplă în acest caz.

26. Art.I, pct.31 al proiectului de lege:

Reiterăm ideea că terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, potrivit art.54 al Legii nr.100/2017, respectiv, este necesară utilizarea uniformă a uneia din noțiunile „*cu cel puțin o lună înainte*”, „*în cel mult 30 zile*”.

Menționăm că, norma de la alin.(4) a art.48 al proiectului de lege privind votarea prin mijloace electronice, nu este desfășurată și nu este clar care este procedura de votare în cadrul adunării generale prin intermediul acestor mijloace. Mai mult, nota informativă nu oferă detalii privind faptul dacă sunt asigurate condiții pentru a realiza în mod practic asemenea votare, modalitatea de control a lor și gradul de siguranță al unei asemenea votări. Stabilim că este necesar să fie reglementat în detaliu modalitatea de exprimarea a voturilor prin mijloace electronice, în caz contrar suntem în situația în care norma va crea teme pentru interpretare și aplicare abuzivă.

De asemenea, reținem că este necesară explicarea noțiunii „*adunare generală electivă*” indicată la alin.(5) al art.48 al proiectului de lege. Precum și, sugerăm stabilirea cazurilor/criteriilor care pot genera necesitatea desfășurării procesului de votare „*pe parcursul mai multor zile consecutive*”.

27.Art.I, pct.34 al proiectului de lege:

Pct.34 al proiectului de lege indică propunerea de completare a Legii nr.1260/2002 cu art.50¹, care reglementează organizarea alegerilor în organele de conducere ale Uniunii Avocaților și ale Baroului. În vederea asigurării a unui grad minim de claritate a normei în cauză, sugerăm explicarea detaliilor privind conținutul și forma „*platformei electorale*” a candidatului la funcția electivă indicată la alin.(1) și (2) al articolului respectiv.

La alin.(4) trebuie indicate expres situațiile când persoana care prezidează ședința Congresului sau a adunării generale este aleasă de Consiliu și când este aleasă de decan.

Pentru a exclude ambiguitatea normei de la alin.(4) este necesară explicarea expresiei „*a face parte din prezidium*”.

28. Art.I, pct.35 al proiectului de lege:

La pct.35 al proiectului de lege nu este explicată necesitatea efectuării modificării alin.(4) al art.52, care propune excluderea Ministerului Justiției din lista autorităților ce urmează a fi notificate în caz de arestare sau reținere a avocatului, precum și, necesitatea modificării termenului de notificare (de la 6 ore din momentul reținerii sau tragerii la răspundere penală - la 3 zile de la dispunerea măsurii), fapt ce presupune că norma în cauză este neîntemeiată.

De asemenea, norma respectivă stabilește notificarea Uniunii doar despre „reținerea” sau „arestarea” avocatului, pe când Legea nr.1260/2002 stabilește că se notifică despre „reținerea avocatului sau despre tragerea la răspundere penală”. În acest sens, stabilim că norma indicată la alin.(4) al art.52 al proiectului de lege nu asigură executarea prevederilor art.25 alin.(1) lit.g) al aceluiași proiect, or, reiese că despre tragerea la răspundere penală Uniunea Avocaților nu va mai fi notificată.

Corespunzător, sugerăm revizuirea necesității modificării alin.(4) al art.52 al Legii nr.1260/2002.

29. Art.I, pct.36 al proiectului de lege:

Propunem specificarea la alin.(9) a art.53 al proiectului a faptului că nu pot candida la organele de autoadministrare și reprezenta Uniunea Avocaților avocații sancționați disciplinar, „termenul de validitate al sancțiunilor cărora nu a expirat”, or, potrivit art.59 alin.(1) al Legii nr.1260/2002 se menționează: „Dacă în decurs de un an de la data aplicării sancțiunii disciplinare avocatul sancționat nu comite o nouă abatere, se consideră că acesta nu a fost supus sancțiunii disciplinare”.

30. Art.I, pct.37 al proiectului de lege:

Pct.37 al proiectului indică modificarea art.54 alin.(1) lit.h). Stabilim faptul că, din cauza formulării echivoce a procedurii indicate la art.13 al proiectului de lege, autorul introduce în conținutul proiectului și alte norme care dublează procedura de notificare a Ministerului Justiției, ceea ce creează neclarități privind procedura de înregistrare a incompatibilităților avocaților și obligațiile acestora față de Uniunea Avocaților și Ministerul Justiției.

Astfel, sugerăm excluderea textului „*precum și despre apariția incompatibilității*” din art.54 alin.(1) lit.h) a proiectului de lege.

31. Art.I, pct.39 al proiectului de lege:

Pct.39 indică o noțiune ambiguă, a cărei semnificație este necesar să fie explicată „*încălcarea gravă a normelor Codului deontologic*”, or, Codul deontologic al avocaților (adoptat de Congresul Avocaților din 20.12.2002) nu indică cazurile când se consideră încălcarea gravă a normelor sale.

La fel de ambiguă este și expresia „*precum și prevederilor altor acte normative ce reglementează activitatea de avocat*”, or suntem în situația în care subiecților normelor în cauză li se poate aplica sancțiuni disciplinare, dar nu se indică expres pentru ce abateri poate surveni o asemenea consecință, fapt ce contravine art.23 al Constituției Republicii Moldova.

32. Art.I, pct.40 al proiectului de lege:

Reținem că nu se explică motivul măririi cuantumului amenzii maxime aplicate avocaților (de la 3 000 lei la 5 000 lei) ceea ce contravine prevederilor art.30 alin.(1) al Legii nr.100/2017.

33. Art.I, pct.41 al proiectului de lege:

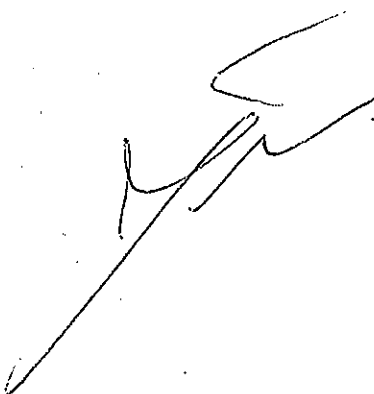
Pct.41 al proiectului de lege indică noi prevederi privind termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare, însă, constatăm că în nota informativă nu se regăsește explicațiile referitoare la motivul propunerii reglementării respective, astfel, nu este clar scopul modificărilor efectuate, fapt ce contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

34. Art.II al proiectului de lege:

Alin.(2) indică o normă lacunară privind aplicabilitatea interdicției cumulării mai mult de două mandate în calitate de membri ai comisiilor Uniunii Avocaților. Propunem reformularea normei din respectivul alineat pentru a reda în mod cert ideea acestuia.

Referitor la alin.(3) al Art.II stabilim că s-a omis reglementarea necesității aducerii în concordanță cu prezentul proiect de lege și a altor acte normative, precum: Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (drept consecință a modificării normei de la art.60 alin.(3) al Legii nr.1260/2002).

Urmare a celor indicate mai sus, constatăm că urmează a fi revizuit conținutul proiectului de lege prin prisma obiecțiilor expuse și recomandăm autorului redactarea minuțioasă a acestuia.

**Șef Direcție generală,
Ion CREANGĂ**